

Sygn. akt III RC 238/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śląskich III Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym w składzie :

Przewodniczący: SSR. Piotr Szynkura

Protokolant: Zofia Wajda

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27.04.2015 r. w Z.

sprawy z powództwa L. S. (1)

przeciwko Ł. S.

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

I. ustala, iż obowiązek alimentacyjny L. S. (1) wobec pozwanego Ł. S. zasądzony wyrokiem Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śl. dnia 18 listopada 2003 roku w sprawie sygnatura akt III RC 422/02 w kwocie po 250 zł miesięcznie ustał z dniem 27 kwietnia 2015 roku

II. nie obciąża pozwanego kosztami postępowania w sprawie zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa

Sygn. akt III RC 238/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30.10.2014 r. powód L. S. (2) wniósł o uchylenie jego obowiązku alimentacyjnego względem pozwanego Ł. S. określonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śl. z dnia 18.11.2003 r. w sprawie sygn. akt III RC 422/02 w kwocie po 250 zł miesięcznie. W uzasadnieniu powództwa wskazał, że nie ma obecnie kontaktu z pozwanym, nie wie więc czy kontynuuje on edukację.

Na rozprawie w dniu 11.03.2015 r. powód sprecyzował żądanie pozwu w ten sposób, iż wniósł o wygaszenie jego obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanego z dniem wydania rozstrzygnięcia w sprawie, bądź też w przypadku braku możliwości wygaszenia obowiązku alimentacyjnego - o orzeczenie jego ustania.

Pozwany Ł. S. na rozprawie w dniu 11.03.2015 r. wniósł o oddalenie powództwa.

Stanowiska stron nie uległy zmianie w toku procesu.

SĄD (...):

Pozwany Ł. S., ur. w dniu (...) w Z., jest synem powoda L. S. (2) i U. S.. Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śl. wyrokiem z dnia 18.11.2003 r. w sprawie sygn. akt III RC 422/02 nałożył na L. S. (2) obowiązek łozenia środków na utrzymanie małoletniego wówczas syna Ł. S. alimentów w kwocie po 250 zł miesięcznie. Ł. S. miał wówczas 10 lat i uczęszczał do trzeciej klasy szkoły podstawowej, nie chorował przewlekłe. Zamieszkiwał razem z matką, która pracowała zawodowo w Domu Pomocy Społecznej w Z. jako kierownik administracyjny, uzyskując wynagrodzenie w kwocie około 1 700 zł netto miesięcznie.

Powód L. S. (2) z zawodu jest elektromechanikiem. W dacie poprzedniego rozstrzygnięcia nie pracował zawodowo (od 1999 r.), był zarejestrowany jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Nie korzystał z pomocy opieki społecznej.

Dowód: - akta Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śl. sygn. III RC 422/02

Obecnie pozwany Ł. S. ma 22 lata i w bieżącym roku akademickim jest studentem drugiego roku Politechniki (...) na Wydziale Mechanicznym na (...). Studia odbywają się w systemie zaocznym (zjazdy w soboty i w niedziele dwa-trzy razy w miesiącu). Planowany termin ukończenia studiów przypada na 30.09.2017 r. Opłata za studia wynosi 2 500 zł za semestr nauki.

Pozwany nie posiada zawodu wyuczonego. Ukończył wprawdzie technikum i zdał maturę, ale nie zaliczył egzaminu zawodowego.

Ł. S. od dnia 10.02.2015 r. jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w Z. Śl. jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku.

Dowód: - zaświadczenie Politechniki (...) z dnia 13.03.2015 r. - k. 77

- potwierdzenie przelewu z dnia 10.02.015 r. dot. opłaty za studia - k. 55

- decyzja PUP w dnia 12.02.2015 r. - k. 54

- zeznanie pozwanego Ł. S. - k. 58v.-59

Pozwany nadal zamieszkuje wraz z matką U. S. w domu jednorodzinnym w Z.. Matka pozwanego w dalszym ciągu jest zatrudniona w Domu Pomocy Społecznej w Z. na stanowisku kierownika działu administracyjnego, osiągając miesięczne wynagrodzenie w wysokości około 3 000 zł netto.

Koszty utrzymania domu wynoszą około 600 zł miesięcznie i składają się na nie opłaty: za energię elektryczną - około 180 zł, za gaz - około 50 zł, za wodę - około 60 zł, podatek rolny - około 20 zł (243 zł rocznie), zakup opału (węgla i drewna) - około 290 zł (około 3 500 zł rocznie). Opłata za dostęp do Internetu wynosi 48,80 zł miesięcznie.

Dowód: - zaświadczenie o wynagrodzeniu z (...) w Z. z dnia 10.03.2015 r. - k. 28

- faktury VAT i dowody wpłat należności za energię elektryczną - k. 45, 47-49

- decyzja w sprawie ustalenie podatku rolnego na rok 2015 - k. 50

- dokument dostawy wyrobów węglowych - k. 52

- potwierdzenie przelewu należności za Internet - k. 53

- zeznanie pozwanego Ł. S. - k. 58v.-59

Obecnie powód L. S. (2) nadal nie posiada zatrudnienia. Nie jest też zarejestrowany jako osoba bezrobotna. Posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (ważne do 31.07.2015 r.) z uwagi na chorobę psychiczną (symbol przyczyny niepełnosprawności 02-P). W przypadku powoda wskazana jest praca w warunkach chronionych.

Dowód: - orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 29.07.2013 r. - k. 17

- zeznanie powoda L. S. (2) - k. 58-58v.

L. S. (2) korzysta ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we W.. Na okres od 01.06.2013 r. do 31.07.2015 r. ma przyznany zasiłek stały w wysokości 289,38 zł z tytułu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym. Ponadto,

otrzymuje dodatek mieszkaniowy w kwocie 274,43 zł miesięcznie oraz dodatek energetyczny w wysokości 11,36 zł miesięcznie. Okresowo pobiera również zasiłki celowe.

Dowód: - zaświadczenia i pisma MOPS we W. - k. 63, 71, 75

- decyzja MOPS we W. w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego - k. 18

- zeznanie powoda L. S. (2) - k. 58-58v.

L. S. (2) leczy się psychiatrycznie z powodu organicznych zaburzeń lekowych i organicznych zaburzeń osobowości.

Dowód: - zaświadczenie lekarskie z dnia 16.03.2015 r. - k. 69

- zeznanie powoda L. S. (2) - k. 58-58v.

Powód mieszka sam w mieszkaniu własnościowym o powierzchni 36m² położonym we W. przy ul. (...). Czynnosc wynosi 414,81 zł miesięcznie. Na dzień 12.03.2015 r. powód posiada zadłużenie w opłatach eksploatacyjnych dot. w/w lokalu mieszkalnego na łączną kwotę 3 490,55 zł.

Dowód: - naliczenie opłat za lokal mieszkalny z dnia 12.03.2015 r. i informacja o stanie zadłużenia - k. 64-68

- zeznanie powoda L. S. (2) - k. 58-58v.

Wobec powoda toczy się egzekucja świadczeń alimentacyjnych na rzecz Ł. S., którą prowadzi Komornik Sądowy dla W. we W. sygn. akt KMP 46/06. W drodze postępowania egzekucyjnego od powoda okresowo egzekwowane są kwoty rzędu od 86 zł do 129 zł miesięcznie, przy czym wpływy nie są regularne.

Zaległość z tytułu alimentów wraz z odsetkami za opóźnienie na dzień 18.03.2015 r. wynosiła 47 886 zł.

Dowód: - polecenia przelewu wyegzekwowanych należności alimentacyjnych - k. 30-44

- informacja o stanie zaległości w sprawie egzekucyjnej z dnia 18.03.2015 r. - k. 74

- akta komornicze sygn. KMP 46/06

Powód i pozwany nie utrzymują ze sobą żadnych kontaktów (okoliczność bezsporna).

SĄD ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Po wnikliwej analizie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszym postępowaniu i po dokonaniu jego oceny w granicach przewidzianych w art. 233 § 1 kpc, Sąd doszedł do przekonania, że powództwo wniesione przez L. S. (2) o ustalenie, iż obowiązek alimentacyjny względem pozwanego Ł. S. ustał, zasługuje w całości uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 KRiO rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Z dyspozycji tego przepisu wynika, że rodzice mogą być zwolnieni od świadczeń alimentacyjnych w stosunku do dziecka tylko wtedy, gdy dziecko posiada własny majątek, a dochody z tego majątku wystarczają na całkowite pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. We wszystkich innych wypadkach na rodzicach ciąży stanowiący obowiązek dostarczania dziecku środków utrzymania i wychowania. Zaznaczyć przy tym należy, że ustalenie możliwości zarobkowych czy majątkowych zobowiązanego do alimentacji ma często charakter hipotetyczny, gdyż kryterium takich możliwości nie zawsze są zarobki osiągnięte w rzeczywistości przez zobowiązanego, lecz sama zdolność do uzyskania wyższego wynagrodzenia. Dlatego też Sąd, rozstrzygając w przedmiocie obowiązku alimentacyjnego, opiera się nie na podstawie zarobków otrzymywanych przez stronę, lecz w oparciu o zarobki, które odpowiadają możliwościom zobowiązanego. Jednakże zgodnie z art. 138 krio w razie zmiany stosunków można żądać

zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana wyroku lub umowy, o której stanowi art. 138 krio może między innymi polegać na stwierdzeniu ustania obowiązku alimentacyjnego wobec odpadnięcia jednej z przesłanek uzasadniających ten obowiązek, czy to po stronie uprawnionej, czy to po stronie zobowiązanej (wyrok Sądu N. z dnia 21 stycznia 1999 r. I CKN 1292/98, nie publ.) Przy czym przez zmianę stosunków należy rozumieć zmianę okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego - istotne zwiększenie lub zmniejszenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami. Wynika z tego, że rozstrzygnięcie o żądaniu opartym na art. 138 krio wymaga porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ustaniu obowiązku alimentacyjnego.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy dał w ocenie Sądu podstawę do ustalenia, że obowiązek alimentacyjny powoda L. S. (2) względem pozwanego Ł. S. ustał dnia 27.04.2015 r. (data orzekania w sprawie) ze względu na istotną zmianę stosunków po stronie powoda, spowodowaną utratą przez niego realnych możliwości zarobkowych ze względów zdrowotnych. Z porównania bowiem stanu faktycznego istniejącego w dacie ostatniego wyrokowania w sprawie o podwyższenie alimentów sygn. akt III RC 422/02 i wyrokowania w niniejszej sprawie wynika, iż po stronie powoda nastąpiła zmiana okoliczności uzasadniająca ustanie obowiązku alimentacyjnego, wywołana jego chorobą psychiczną i wydanym w związku z tym orzeczeniem o jego niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym. Okoliczności powyższe zostały poparte stosownymi dokumentami, tj. zaświadczeniem lekarskim potwierdzającym fakt leczenia psychiatrycznego powoda oraz schorzenia, na które cierpi (organiczne zaburzenia osobowości i organiczne zaburzenia lękowe) oraz orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności z 29.07.2013 r.

Zauważyć należy, że w dacie poprzedniego rozstrzygnięcia w sprawie sygn. akt III RC 422/02 powód także nie pracował, był natomiast zarejestrowany jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku, lecz w toku postępowania nie wykazał żadnych przeciwwskazań do podjęcia zatrudnienia. Sąd w oparciu o uzyskane wówczas informacje z Powiatowego Urzędu Pracy – tj. ofert pracy dla osób w zawodzie elektryk oraz dla osób bez kwalifikacji zawodowych - przyjął hipotetycznie, iż L. S. (2) powinien osiągać co najmniej minimalne wynagrodzenie oferowane na rynku pracy i w oparciu o takie ustalenie zasądził alimenty na rzecz małoletniego wówczas Ł. S. w kwocie po 250 zł w skali miesiąca.

Obecnie powód utrzymuje się jedynie z pomocy opieki społecznej (korzysta z zasiłku stałego w wysokości 289,38 zł miesięcznie oraz okresowo z zasiłków celowych), zaliczono go także do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności ze wskazaniem dotyczącym możliwości podjęcia zatrudnienia w warunkach pracy chronionej. Powód nie posiada żadnych innych źródeł dochodu. Mimo iż powód ma przyznany dodatek mieszkaniowy w wysokości 274,43 zł miesięcznie, zadłużenie z tytułu opłat związanych z utrzymaniem mieszkania wynosi 3 490,55 zł (stan na dzień 12.03.2015 r.). Zdaniem Sądu obecna sytuacja osobista i zdrowotna uniemożliwia powodowi podjęcie zatrudnienia i osiągnięcie dochodu innego aniżeli zasiłki ze środków pomocy społecznej i tym samym wywiązywanie się ze swojego obowiązku alimentacyjnego względem pozwanego. Analizując sytuację ogólnozyciową powoda nie sposób uznać powyższej okoliczności za zawnioną bądź też wynikającą ze złej woli. Uznać należy, że aktualne możliwości zarobkowe powoda są znacznie ograniczone z powodów obiektywnych (stanem zdrowia psychicznego).

Nadmienić należy wprawdzie, że egzekucja świadczeń alimentacyjnych od powoda na rzecz pozwanego nie jest całkowicie bezskuteczna, gdyż okresowo na konto pozwanego wpływają z tego tytułu kwoty rzędu kilkudziesięciu złotych w skali miesiąca, nie mniej jednak wskazana okoliczność nie może przemawiać za przyjęciem, iż powód dysponuje możliwościami zarobkowymi umożliwiającymi regularne wywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego względem pozwanego, zważywszy, że wyegzekwowane dotychczas alimenty stanowią niewielkie kwoty, zaś stan zaległości w sprawie egzekucyjnej (zaległe alimenty wraz z ostatkami za opóźnieniem) wynosi obecnie ponad 47 000 zł.

Na marginesie zaznaczyć należy również, że pozwany Ł. S., który wprawdzie kontynuuje naukę na studiach wyższych, lecz w trybie zaocznym, mógłby poczynić starania o znalezienie zatrudnienia, choćby na część etatu bądź w oparciu o umowy cywilnoprawne. Biorąc pod uwagę, iż zajęcia na studiach odbywają się w formie weekendowych zjazdów

jedynie dwa-trzy razy w miesiącu uznać należy, że kontynuowanie nauki w takim systemie nie koliduje z możliwością podjęcia przez pozwanego pracy.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o art. 102 kpc, odstępując od obciążenia pozwanego kosztami postępowania, mimo iż był on stroną przegrywającą proces, ze względu na jego obecną sytuację materialną związaną z brakiem zatrudnienia i pozostawianiem na utrzymaniu matki (punkt II wyroku).

ZARZĄDZENIE

- odpis wyroku z uzasadnieniem proszę doręczyć powodowi L. S. (2)

- kal. 14 dni

08.05.2015 r.